

ABSZTRAKTOK

**1956 és a szocializmus: válság és újragondolás konferencia, Eger
2016. szeptember 8–10.**

Deák Nóra

**ELTE Angol-Amerikai Intézet Könyvtára
deak.nora1@gmail.com**

„Operation Mercy”: 1956-os menekültek fogadtatása az Egyesült Államokban – lehetetlennek tűnő küldetés?

Kik és hogyan kerültek a kétszázezernyi 56-os menekült közül az Egyesült Államokba, és milyen fogadtatásban részesültek a katonai hadműveletnek is beillő regisztrációs és elhelyezési folyamat során? Kik és hogyan segítettek, és mik hátráltatták a menekültek fogadását? A II. világháborúban behajózási katonai bázisként használt Camp Kilmer (New Jersey államban) szinte pillanatok alatt alakult át ideiglenes menekülttáborrá, úgynevezett befogadó központtá, napok alatt megalakult az Eisenhower elnök által felállított Elnöki Bizottság a Magyar Menekültek Megsegítésére, amely hivatott volt a katonaság, az állami és civil segítségnyújtók, valamint a helyi önkéntesek koordinálására. A szervezetségre jellemző, hogy 1956 novembere és 1957 áprilisa között közel 32000 menekültet fogadtak, regisztráltak és segítettek a letelepedésben, elhelyezkedésben. Közülük 31225 menekült adatainak feldolgozásával próbálom meg rekonstruálni az átmenetnek tekintett körülmények megpróbáltatásait, egy folyamatban lévő kutatási projekt bemutatásán keresztül.

Balogh Balázs

**Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatóintézet
balogh.balazs@btk.mta.hu**

Az 1956-os menekültek társadalmi integrációja az amerikai társadalomba és a magyar közösségekbe

A legfrissebb népszámlálás adatai szerint kicsivel több, mint másfélmillió ember vallotta magát magyar származásúnak (is) az Amerikai Egyesült Államokban. Jelentős részük a harmadik, utolsó nagy bevándorlási hullámmal érkezett az 1956-os szabadságharc leverése után, illetve az akkori menekültek leszármazottai. Előadásomban megkísérlem bemutatni, hogy az Amerikában letelepedett, zömében fiatal szakmunkás és értelmiségi, mintegy negyvenezer „ötvenhatos magyar” milyen fogadtatásra talált a befogadó országban. Külön figyelmet érdemel, hogy a régebbi kivándorlási hullámokkal érkező, a magyar intézményhálózatot kialakító és működtető helyi magyarok hogyan viszonyultak az „ötvenhatosokhoz”, illetve az újonnan érkezők hogyan integrálódtak a lokális közösségekbe.

Máté Zsolt

**Pécsi Tudományegyetem
zsolt.mate@hotmail.com**

JFK és az 1956-os magyar menekültek

Előadásomban John F. Kennedy és az 56-os magyar menekültek kapcsolatát mutatom be az Elnöki Könyvtára iratanyaga alapján. Kutatásaimat a Könyvtár Abba P. Schwartz kutatói ösztöndíj támogatásával végeztem.

Prezentációmát három szakaszra bontanám JFK a menekültekkel való kapcsolata és tisztségei alapján: Az első a szenátorsága, amikor is Massachusetts államot képviselte a Szenátusban. Ekkor zajlott le az 1956-os magyar forradalom és a menekültek Amerikába szállítása, így tömegével kapott amerikai magyaroktól leveleket a két eseménnyel kapcsolatban. Továbbá

ABSZTRAKTOK

1956 és a szocializmus: válság és újragondolás konferencia, Eger

2016. szeptember 8–10.

1957-ben részt vett és beszédet tartott egy 1956-os megemlékezésen. A levelezés 1956 telén intenzív volt, s az általa képviselt államban élő magyarok rajta keresztül próbáltak segítséget kérni a magyar forradalom támogatásáért, s a magyar kérdés az ENSZ-ben napirendre kerülése érdekében. A második szakaszban az 1960-as elnökválasztási kampányt vizsgálom, amikor is több magyar közösséget felkereset. Meglepő módon nem tért ki az itt elmondott beszédeiben a magyar eseményekre és a menekültek befogadására, azonban az amerikai magyar sajtót vizsgálva egyértelmű, hogy nagy hatást gyakorolt külpolitikai ígéreteivel a magyarokra. Ekkor is kapott magyaroktól leveleket, ráadásul már 56-osoktól is. Végül az elnöksége alatti kapcsolatait elemzem. 1963-ban az új bevándorlással kapcsolatos szabályozáskor és az egyes országokra jutó kvóta átalakításakor például Hongkong esetben az 1956-os magyar menekültekre. Egyúttal pont az 1956-1957 folyamán Amerikába érkezett magyarok miatt növelték az éves magyar kvótát a többszörösére. JFK és a first lady is több levelet kapott magyaroktól 1960–1963 között, amelyekből kiderül, hogy hálásak a befogadásukért.

Összegezve elmondható azonban, hogy a több, magyaroktól kapott levél ellenére az 1960-as szavazáskor a magyar közösségeket nem szólította meg a demokrata jelölt külön beszéddel. Azonban az elnöksége alatt menekültkérdésben a magyar befogadás és a státuszuk nyomán változtattak a kvótaszámokon. Továbbá, még ha nem is több tízezres számban, de a Hongkongból befogadott menekültek jogi helyzetét a magyar precedens nyomán rendezték. Így a rövid életű elnök számára nem csak, hogy ismert volt a magyar menekültek története, hanem abból tanulva formálta a politikája bizonyos elemeit.